

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

**Vytvořeno v rámci projektu
Nové výzvy, nové příležitosti, nová škola**

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

Výukový materiál s úkoly

Burza, RM systém

Burza je místem, kde se podle stanovených pravidel obchoduje se zbožím či CP.

Má určité rysy:

- funguje podle určitých pravidel
- je přístupná pro určitý okruh lidí
- obchodované zboží je zastupitelné a není přímo přítomno

Burzy-peněžní (s CP a valutami)

- zbožové (komoditní)

Současná pražská burza

Vznikla na počátku 90 let,soustřeďuje se na poptávku a nabídku po CP a vytváří se na ní tržní ceny.

Základní ekonomická funkce burzy

- 1.zprostředkování zájmů vkladatelů a věřitelů umožňuje využít volné finanční prostředky
- 2.cenová tvorba
- 3.řízení pohybu kapitálu-řídí pohyb do perspektivních podniků

Orgány burzy

- valná hromada (má právo rozhodovat,je nejvyšším orgánem burzy)
- burzovní komora(řídí činnost burzy)
- dozorčí rada (kontroluje činnost burzy)
- generální tajemník (řídí provoz burzy)
- burzovní rozhodčí soud (rozhoduje spory z burzovních obchodů)

Státní dozor vykonává ministerstvo financí.

Burzovní obchody,kurzy CP

Účastníci burzovních obchodů

- 1.investoři
- 2.emitenti CP
- 3.zprostředkovatelé obchodů s CP
(makléři,banky,brokeři,dealeři)
- 4.zaměstnanci burzy

Druhy burzovních obchodů

- promptní-vzájemné závazky jsou co nejdříve vyrovnány
- termínované-k určitému datu
- opce-právo k určitému datu koupit nebo prodat určitý cenný papír

Součástí burzovních obchodů jsou tzv.**spekulace**,využívají krátkodobých výkyvů cen akcií za účelem dosažení zisku.

Typy burzovních obchodů

- 1.obchodování při pevné ceně tzv.fixinky-obchodníci zadávají požadavky na nákup a prodej CP ,výsledkem je jednotný kurz,který je zveřejňován v kurzovním lístku.

2. Průběžné obchody při pevné ceně-jedná se o dodatečné objednávky s limitní cenou ,cílem je vyrovnat převis poptávky a nabídky
3. Průběžné obchody při pohyblivé ceně-stejně jako výše uvedené, jen cena není limitní
4. Přímé obchody s bloky CP-cena a objem obchodu jsou předem stanoveny, není ovlivněna momen. kurzem
5. Automatizované obchody s bloky CP-obchod je uzavřen s tím, který nabídku potvrdí jako první
6. Průběžné obchodování při proměnlivé ceně-je to kontinuální obchodování KOBOS, závisí na okamžité nabídce a poptávce.

Vypořádání burzovních obchodů

1. peněžní-peněžní vyrovnání závazků mezi kupujícím a prodávajícím
2. majetkové-představuje dodání CP od prodávajícího ke kupujícímu

Kurzy CP

Kurz je cena ,za kterou jsou CP prodávány na burze, stanoví se na základě nabídky a poptávky, existují 2 způsoby:

1. kontinentální-řízený objednávkami ,cena je v daném dni pevná
2. anglosaský-obchod se uzavírá průběžně celý den, ceny se několikrát denně mění

Kurzovní lístek

Je seznam cenných papírů, které jsou obchodovány na burze, obsahuje

- platný kurz
- minimální a maximální kurz
- dividenda
- P/E price-earning ratio, poměr ceny k zdaněnému zisku společnosti
- kódy-popisují situaci mezi poměrem poptávkových a nabízených CP, je jich 8

Burzovní indexy

Sledují vývoj cen na určité burze

PX50-měří změnu tržní hodnoty portfolia. Je vybráno 50 emisí

PLX-monitoruje vývoj kurzu akcií

PX-Glob-jedná se o globální index burzy

BI 01-BI 19-respektují burzovní oborovou klasifikaci

Úkol: proved'te rozbor ukazatelů kurzovního lístku burzy cenných papírů v Praze a vysvětlete, co znamenají. Zhodnoťte index PX a porovnejte s burzovními indexy v jiných státech.

RM systém

RM systém –akciová společnost, organizuje trh s cennými papíry, vykonává tytéž činnost jako burza.

Odlišnost od burzy-v RM systému mohou obchodovat libovolné fyzické a právnické osoby, nemusí využívat makléře.

RM systém má centrální pracoviště a vstupní pracoviště (jednotlivá obchodní místa, pracoviště a pracovní stanice přímo u zákazníka)

Průběh obchodu v RMS

V RMS probíhá tzv. průběžná aukce, ceny akcií se v průběhu dne mění podle nabídky a poptávky, tyto se párují a po spárování následuje finanční a majetkové vyrovnání.

Další služby v RMS

Kromě služeb s nákupem a prodejem CP ještě zajišťuje

- vypořádání v přímých obchodech
- převody CP při darování a dědictví
- služby emitentům spojené s primární emisí
- vyplácení dividend
- informace z kapitálových trhů

Centrální depozitář cenných papírů, a. s.

(bývalé Středisko CP)

Akcie neexistují v listinné podobě, ale v podobě záznamu v počítači. Je to registr, se zabývá úschovou akcií.

- vede centrální evidenci zaknihovaných CP
- emitentům poskytuje služby spojené s vedením emisí CP

Úkol: srovnajte ceny stejných titulů obchodovaných na pražské burze a v RM- systému.